

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)

6 Martie st. v.

18 Martie st. n.

Ese în fie-care duminică.

Redacțiunea în

Közép-utca nr. 395.

Nr. 10.

ANUL XIX.

1883.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$,
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România 25 lei.

Arborii simțese . . .

Arborii simțese că vine
Iernă, și un fior rece
Peste frunzele lor trece ;
Ei, la țălele senine,
Clătinând din capul lor,
Se gândesc cu jalnic dor.

Peste vârful lor, departe,
Se duc păseri călătore,
Se duc, plécă după sóre,
Nouri vin din altă parte.
Des, încet, o grea grămadă,
Cu vânt rece de zăpadă.

La piciorul lor, zimbeșce,
Un câmp plin de floricele,
Și prin crengi le ciripeșce
Un popor de păserele
Ce trăieșce nengrigit,
Par că tómnă n'a venit.

Florile, ca ori ce-i flóre,
Cred ce fluturii le-au spus,
Că 'n etern de-acum s'a dus
Acea iernă 'ngrozitoare
Și nici ele nu gândesc
La cei vifori ce pândesc.

* * *

Dar de-odată trece-un gemet,
Trece-un strigăt de durere
Peste câmpul inverzit . . .
E o biătă de cocóră
Ce-a ramas din cărd afară . . .
Florile s'au îngrozit.

Matilda Poni.

Pentru ce am compus numai un vals.

— Amintiri despre Richard Wagner. —

Eră la Paris. Data nu o pociu precisă. Am deprin-
dereă rea d'a nu însemná, cu condeil, nici un eveni-

ment din viêtă. Socot că acesta s'a întemplat între anii
59—60; sigur însă véra, pe la august.

Compusesem un vals pentru pian. Décă titlul seu :
„Larmes et sourires“ (Lacrimi și surise) dicea ceva, a-
cesta eră unicul merit.

Recentele succese literare ametișe junele meu cap
și dobândisem d'odată tóte ambițiunile

Dorința d'a aúdi valsul meu esecutat de orches-
tră, în public, venise cu celelalte ambițioșe náluciri.

Musard sosise din America cu orchestra sa admi-
rabilă, cu milioanele junei sale soții, cu imaginațiunea
aprinsă în fantastica lume nouă ce percursese și cu
voința d'a face în Paris ceva nou, străin, imposibil, ne-
véđut.

Câmpul dintre palatul de cristal și podul Alma,
pân'atunci acoperit de nășip, pietre, moloz, tot felul de
dărmături, de odată, sub ochii noștri, în două sêptê-
mâni se prefăcú în grădini încântătoare cu arbori stu-
foși, plante esotice, straturi elegante cu flori înflorite și
mirositoare.

Riulețe line cu apă limpede și recorósă, fântâni ce
aruncau spre cer munți de mărgel lucinde și schintei-
tore, basinuri de marmuri rare, pline cu pești de ar-
gint și aur, pavilóne de stil și structură artistice, lumi-
națiuni d'o profusiune uimitóre, totul făcea din acel loc
un paradis visat de visuri orientale.

În centrul grădinilor Musard cel animat, fin, ele-
gant, vesel, răpitor dirigiá orchestra sa de patru ori pe
sêptemână. Erău cele mai frumoșe concerte de verá
parisiane, concerte pentru societatea onestă.

Marți, joi, sâmbetă și duminica aci aflai, pe rând,
de nu d'odată, tóte ilustritățile și nobilitățile lumii
vechi și noue, dela marquisa parisiană până la prin-
cipii indiani, a căror costum de pene, gambe și brațe
tatuete, din ordin polițenesc erău acoperite de largi
mantale albe.

La aceste concerte cătai loc valsului meu. Aci
fu și primit și trecut de dl Musard în programa unui
concert de marți.

Nu mi-aș iertá pretențioșă cutezanță, decă nu mi-
aș aminti, că voiam totodată a face plăcere unui com-
patriot și amic.

Valsul eră dedicat lui Gregory Ganescu, care, prin
rare talente își crease în Franția o pozițiune strălucită,
din care mórtea îl smulse pré timpuriu. Amicului Ga-
nescu voiam sê fac suprinđere, punénd a se esecută
la brilantele concerte Musard piesa ce-i eră dedicată.

În marța concertului cu valsul meu fui invitată a
asistá, la 10 ore dimineța, la proba generală.

La acei ani, cu acele ilusiuni, lucrul imi părea atât
de mare! Cum sê nu fiu la post, la óra ficsă?

„Timpul era splendid. Sorele acoperia gradina de rade dulci și luminoase, pentru mine mai dulci și mai luminoase ca ori și când.

Orchestra era completă, Musard la locul seu. Valsul începuse.

Confuziunea simțimentelor mele era la început atât de mare, încât nu puteam distinge son de son. Inima începuse a-mi bate mai linișcit, sonorile se limpețiră; din ce în ce le aușiam mai lămurite, mai frumoase, mai încântătoare... Câteva momente încă și lumea intrăgă mi se părea, că se suise cu mine în cer.

Cu hațchis nu pute cinea simți o beție mai răpitore, decum me îmbetasem eu de sonorile mele, de sonuri și nebune iluziuni.

Acel vals ce se esecută de orchestra lui Musard mi se părea c'o să ardice gloria nēmului românesc, c'o să suie țera mea la înălțimea Franciei ș. a.

N'aveam încă 18 ani.

La finitul piesei dl Musard schimbă câteva cuvinte cu unii din domnii din orchestră, apoi veni să me întrebe decă nu am și eu ceva de observat?

Eram deja destul de parisiană pentru a afla, la trebuință, vorbe fără inteles, căroră un om de spirit poate da interpretațiuni măgulitoare, luându-le drept finețe. Răspunsei dlui Musard, că: „Mi se pare, că la crimele nu plâng destul“.

Musard, creșend a-mi ghici intențiunea, se gătia să se ducă la pultul seu spre a reincepe valsul, când un fiaceru se opri la pōrta grădinei.

Un străin se cobori, și ca un întârziat, înaintă repede spre noi.

Cine te conturbă în asemenea momente, negreșit îți atrage atențiunea.

Judecam p'atunci omul, după infățisarea sa și relativ tipurilor de eleganță desevēșită ce aveam totdeauna sub ochi. Caracter, deprinderi, pozițiune socială, natura spiritului persōnelor mi le esplicam prin modul cum le era înnodată cravata.

Domnul care sosiă avea cravată fără de nod; dar purtă pantalonii cenușii închiși, ce nu erau dela Alexandre. Nici jaquetta, verdie, nu era croită de Dusantoy. Cismele erau late, grōse, încrețite, nemțesci.

Creceam a vedē un organist de provincie, care copieză note în ore de recreațiune.

Statura-i era de mijloc, nu gros, dar nici subțire; călcă cu tot piciorul, începēnd dela călcăi, încât corpul i se clătina la tot pasul. Fața avea rotundă, totă rasă, încungiurată de favoriți scurți, rēu tăiați. Cu această o privire ațintită pe ceva nevedut, un nas mare, capul gros pe părți și fruntea naltă sus purtată; prē sus, după părerea mea d'atunci.

Acum era aprōpe.

Dl Musard îl salută cu o deferință ce nu-mi esplicam și-l prezentă: „Monsieur Richard Wagner!“

Cată să mărturisesc, că p'acel timp acest nume nu-mi țicea nimic.

Îmbuibată de prejudecăți culese în salōne parisiane, un nume ce nu era frances, un om cu cisme nemțesci, pantalonii scurți și jaquetta rēu tăiată, ce interes merită?

Opera „Tanhauser“ nu se jucase încă în Operamare; acel memorabil scandal dela nenorocita reprezentațiune din 18 martiu 1861 nu se întâmplase; numele lui Richard Wagner era pentru mine necunoscut. El încă nu fusese nici aplaudat, nici fluerat la Paris.

Richard Wagner scōse ornicul și se cōsău a întârziare. Era 11 ore.

Dl Musard i țice, că nu e grabă și că îndată ce

se va repetă un vals compus de mine, se va incepe „Marșul din Tannhauser“.

Richard Wagner, resignându-se la adestare, luă loc, lângă noi.

Valsul reincepuse. Câteva momente Wagner ascultă, apoi se uită la mine, și pare că nu ar fi mai fost nimenea p'aci, el scōse un carnet și începuse a scrie note sēu litere, nu am vedut. Sigur atunci nu-i mai erau cugetările unde se află.

Piesa mea era finită. Dl Musard îmi ceru ierășii opiniunea asupra esecutării, mai țice câteva amabilități și se sculă.

Eu me declarai satisfăcută și me gătiam de plecare.

Richard Wagner strinsese carnet și creion și cătă ceva prin busunar.

Ore ce?

Nu cumva un compliment pentru mine?

Așă sēmână.

Dar jaquetta nemțescă avea numai un busunar și din acela Richard Wagner scōse mâna golă.

Acum nu me mir.

Dl Musard, înainte d'a-mi putē luă dela el adio, începuse a dirigiă esecutarea marșului din „Tannhauser“.

Cătai deci să slau s'ascult.

Richard Wagner se aședă departe, în fața orchestrei, cu cotul pe genunchi, capul jos plecat, fruntea în mână. Din timp în timp o bătaie nervōsă a piciorului dență mișcările interiere.

Fața nu i-o puteam vedē, de și, cu cât mai mult aușiam strania compositiune, cu atât mai des me uitam la compositor.

Marșul încetase; Wagner sta nemșcat.

Adânci cugetări îl absorbiau, era visibil.

După câteva momente numai se sculă încet, merse încet, șovăitor spre orchestră. Dl Musard, artiștii, i vorbiau, îl complimentau; el abiă raspundea, vorbind ca prin vis, urmărind ceva depărtat, nevedut.

Mai târziu luă el locul șefului de orchestră și începuse a dirigiă singur repetițiunea marșului.

Nu ca pân'acum, altfel voiă Wagner să fie înțelēsă și interpretată musica lui. Ce sfortări pentru a conduce musică și musicanți pe căi nouē, necunoscute, pe care nimenea nu voiă a-l urmă; dar pe care el, cu tot prețul voiă să înainteze!

Fisionomia i se schimbă cu totul.

Fața deveni lungă, ascuțită; gură, ochi, frunte se prefăcură desevēșit.

O voință de fier, ca fierul de dură și tăietōre ca fierul, se întipări în tōte trăsăturile. Buzele se făcură lungi, fine, mușcătōre, înderēpnice.

Din omul vulgar nu mai era nimic. Totul, prin mișcările sufletului, prin jocul mușchilor, dobēndise ceva supra-comun, genial, demonian-genial.

Un Faust în luptă cu cer și pământ, un archangel revoltat.

— Și totuș voi răpi focul ceresc! — părea a țice acest nou Promotheu.

Da! totuș voința lui fu mai puternică; totuș țeri după sine pe toți 60 artiști cari îl urmau acum fără șcire, fără voiē.

Marșul se repetă astfel de patru ori.

Wagner deveni din ce în ce mai aprig, mai cuțezător; marșul seu din ce în ce d'o frumusețā mai originală, mai neaușită.

Eram în admirațiune, în estas.

Valsul meu îl uitasem.

Când, orchestra gătindu-se de plecare, îmi aminti despre el, îmi făcū efectul unor flori de decolorată hărtie, ce am pus lângă flori cu vietă dată de Ddca.

Mi-a fost rușine de piesa mea și dizei dlui Musard c'o retrag.

Musard repetă vorbele mele lui Richard Wagner, care, astfel me mângâie :

„La anii d-tale dră a adună sonuri este a face buquette pentru plăcerea sa și nu o ascensiune la Golgotha“.

Totuș valsul fu jucat în aceeași seră ca și marșul din „Tannhauser“.

Prințesa Metternich cu câțiva amici, dna Olivier, fiica lui Liszt, care încă nu știe, că odată avea să devie cumnata lui Wagner, erau prezente și aplaudară măreț a compozițiune a marelui compositor. Aplausele lor însă avură puțin echo.

Dintre români îmi amintesc c'a fost și dna Irina Marghiloman.

Nu voi să ȋc, pentru a nu-i arătă tătă nesocotința, că publicul aprobă mai mult insipidele „Lacrimi și surise“.

Pöte că intriga ce mai târziu, la reprezentațiunea operii „Tannhauser“, deveni o miserabilă cabală, un rușinos scandal, pöte că acea intrigă se începuse deja a urȋi; căci îmi amintesc bine cum la o încercare de a plause auȋi două fluerături.

Dureros suvenir! A fi auȋit în Paris, de cătră omeni cu gust, cu cultură, cu spirit și bune maniere fluerându-se marșul din „Tannhauser“, apoi tuhuindu-se cea mai frumösă operă a lui Richard Wagner!

Și mărul discordiei, aruncat de o mână culpabilă în acea seră, a aprins un rebel ce nici cu ruinarea Troiei nu se termină.

Francesii nu sânt rutintari, pentru ce au refusat ore, cu o persistență atât de sëlbatică, inovațiunile lui Wagner?

ȋtă ce nu-mi esplic.

Și tocmai trebuințelor operii franceze corespundeau epopeiele musicale ale inovatorului, de și eră germân.

Francesul e acel care ar voi drama musicală; care cere unitate în caracterul musical al unei opere, cum esigie unitate de acțiune în tragediile sale.

În Paris succesul a fost totdeuna mai durabil pentru acele opere musicale ce erau mai întregi, mai complete: în care găsești mai multă urmare în idei, decât pentru acele quodlibeturi de melodii care pot ghidili plăcut urechiă, dară care nu corespund cu idealul, un tot măreț ce astăȋi cerem dela musica dramatică.

Ore Franția, nedreptă, împacă-se-va cu Richard Wagner mort?

Wagner și Franția îmi par ca doi soȋi, făcuți pentru a conviețui în iubire, harmonie, ajutor mutual, dar cari, prin o neînțelegere ușoră sêu o intrigă bine țesută, încep o discușiune, care, din o nesocotită ambițiune a ambilor părȋi, duce la certe tot mai amare, tot mai inveninate, până ajunge la despărțenie totală, la ură de mörte.

Dar și ura de mörte cu mörtea încetază.

Uite Franția, că la 59 sêu 60, în o frumösă seră din august, a fluerat, la concertele lui Musard, „Marșul din Tannhauser“. Uite că frumösă cap d'operă a marelui inovator a fost isgonită cu rușine de pe scena franceză. Se uită ades binele, sê se uite odată și rêuul făcut!

Wagner astăȋi a uitat tot; pöte și Franția uită sêra de tristă memorie, care a început luptă.

Eu, a uită, nu o pot.

În acea ȋi am recunoscut deplin puterea geniului.

În acea ȋi am vȋȋut că luminuțe nu trebuiesc a-prinse când sörere e sus, strălucitor, plin de foc și căldură.

Din acea ȋi eu nu am mai compus.

La cuvintele lui Wagner ades am cugetat. Dar! el încă 24 de ani ș-a mai dus crucea la Golgotha, sus la Golgotha.

Musica lui Wagner a devenit însă o religiune nouă pentru care sânt multe lupte, dar a cărei domnire este asigurată pentru viitor.

Constanța de Dunca-Schiau.

Mi-ar plăcé . . .

ȋ-ar plăcé sê vȋd că ninge.

ȋntr'o ȋi neconținut.

Că zăpada creșce ȋntr'una

Peste câmpul troenit.

Crivȋțul turbat sê urle;

Cerul negru, inorat,

Sê ameninȋe pământul.

Ca un demon încrunțat.

ȋer din când în când prin aer

S'aud tunetul urlând.

Și sê vȋd, ca ȋn ȋi de vȋră,

Fulgerile scăpărând!

Ce priveșce frumösă!

Printre fulgii care sbor,

Sê zăresci, lucind în aer.

Fulgerul schinteitor!

Carol Scrob.

Alimentele omului.

A.

Alimentul animal.

De ordinea nutrimentului animal se ȋn acele substanțe, cari ȋși trag originea dela animalele nöstre de casă sêu dela alte animale selbatice și se desting prin cantități mari de albumin, casein precum și galertă.* Ele sânt de o asimilațiune ușoră, și contribuiesc atât la construcțiunea corpului, cât și ca surogate ale părȋilor lui pierdute prin morburi. Ca nutrimente sânt de o valöre mare și jöcă un rol însemnat în economia casnică omenescă. În rëndul acestora facem începutul cu :

I.

Carnea.

Începând cu carnea chitului și a ursului de ghiață, menite pentru popörele de mȋȋă-nöpte și fiind cu cele mai mari rarități ale unei bucătării grase și delicate, de abiă vom putē află un animal, carele sê nu fie reprezentat între diversele specii de carne destinate pentru mēsa nöstră. Pentru popörele civilizate europene, animalele herbivöre ocupă locul prim și sânt, putem ȋice cu drept, preferite. Vedem însă, că și din reprezentanții acestor popöre culte preferēză mulȋi cloțanii și pisicile poulardului sêu fasanului celui mai fraged și delicat. Ce sê ȋicem despre ömenii selbateci din centrul Africeii sêu din Australia eschisă de lume (cani-

* Albuminul, caseinul și galertă sânt apröpe sinonime, ele diferēză numai după grad. Albuminul se pöte privi ca substanța cea mai principală în compozițiunea corpurilor animalice; grăsimea numai în linia a două.

hali), — cari se demit pân la mâncarea carnei de om!

Fie însă acesta carne proprietatea ver-cărui animal, ea reprezintă albuminul, ce dă material la clădirea corpului omenesc, ce-i procură putere și-l face robust.

Carnea, precum ni-o procurăm noi din măcelărie și o preparăm, nu constă numai din albumin sau mușchiul pur, ci ea este împreună cu grăsime și cu acelea materii, cari legă părțile animale una de alta. Diversitatea gustului în diferitele cărnuri preparate nu-și are cauza sa în materii preformate în-însele, și acelea materii nouă se formează în carne prin prepararea ei.

În carne aflăm reprezentate calitativ toate grupele de materii, cari se recer pentru compunerea nutrimen-tului omenesc, precum: albuminate, grăsime, sări, apă etc. În relațiunea lor cantitativă însă aceea compoziție nu corespunde nici decât unui nutrimenț ideal, din contra, șcim, că omul, nutrindu-se singur numai cu carne, mure de foame.

Albuminul e reprezentat prin mușchii carnei. Culoarea cea roșie a ei e condiționată prin mulțimea de sânge, ce străbate capilarele ei. Materiile acelea, cari legă părțilele corpului una de alta și sunt răspândite în corpul întreg, se metamorfizează prin ferbere în glutin, o substanță, ce se derivă din albuminate, care inse ca nutrimenț n'are valoare mare. Acesta străformare se întâmplă și cu toate substanțele, care se țin de felul șgâr-cului, a tendinelor etc. Cuanțități mici de kreatin și kreatinin încă fac părți constante ale carnei.

Substanțele înșirate până aici sunt acele părți constante ale carnei, cari conțin nitrogen. Dintre substanțele fără nitrogen ne întelhim aici cu acidul lactic, cu inosinul și cu acidul inosinic. Părțile minerale, ca obligate, nu pot lipsi nici în carnea animală.

Acestea sunt toate substanțele, care fac părți întregitorie ale carnei celei crude.

Noi însă ca oameni civilizați, a căror limbă caută în alimente un gust mai fin, nu mâncăm carnea crudă, ci o preparăm, pentru a o face mai gustoasă; o ferbem, o frigem, o cöcem, prin care procedură i se schimbă și constituțiunea ei chimică.

Ce se întâmplă cu carnea, pe care o aducem la o temperatură mai înaltă?

Dacă aruncăm carnea în apă ferbândă, vedem petrecându-se în ea două procedări fizicale; în cea primă materiile ei, cari se disolvă în apă, părăsesc carnea, într'acestea aflăm și o specie de albumin; în procedura a doua se petrece închiegarea albuminului întreg la o temperatură de peste 70°. În spuma carnei, ce se naște atunci, când o ferbem, e reprezentat un alt fel de albuminat, carele se disolve la o temperatură mai mică, și ieră se inchiagă, când temperatura apei crește. Acest albuminat de regulă se aruncă din fertură, perdându-se prin acea o parte puternică a nutrimențului.

De regulă aflăm în carnea fertă dintre toate materiile ei numai albuminul închiegat, sări fosforice și alte sări de felul lor, cari nu se solvă în apă; de aceea carnea fertă nu are nici un gust pre plăcut și de abia o putem mâncă singură. Trebuie dară, pentru a o pute face mai plăcută și aptă de consumat, să o garnisim și să o mestecăm cu substanțe de acelea, cari i dau un gust mai plăcut, și cari, iritând stomacul, îl silesc să-și predee sucurile sale, ce sunt necesare pentru mistuire. Toate sosurile noastre au numai unul și acelaș scop, iritamēntul, de aceea ele toate trebuie să fie picante. Un căne, cărui în câțva timp i s'a oferit pentru nutrimenț numai carne fertă, în fine a refuzat-o.

Un ce mai plăcut este supă. Prin temperatura mai

înaltă a apei se solvesc în ea kreatinul, kreatininul, un alt fel de albuminat, sările lactice și inosine și alte sări minerale, mai departe grăsimea, glutinul; tot substanțe de acelea, cari de și nu dau supei o putere mai nutritivă, totuși i măresc valoarea ca nutrimenț, prin aceea, că i predau tot substanțe de acelea, ce inspirază și inviăză corpul, și-l irită plăcut.

Din aceste premise vedem, că nici carnea fertă, nici supă singură n'au valoare întregă de nutrimenț, ci trebuie, pentru a ajunge scopul acesta, să le consumăm pe amândouă deodată, rămânând la usul vechiu și cunoscut. Numai atunci vom căpeta noi din carne toate substanțele, cari sunt necesare în corpul nostru. Supă s'ar pute numără mai curând între bucate de plăcere, decât între alimente; cu să devină nutrimenț, caută să o amestecăm cu oue, făină, grăsime și altele.

Venind însă în pozițiune, de a nu ne interesă atât de carne, cât de o supă bună gustoasă și puternică, ce vom avé de a face?

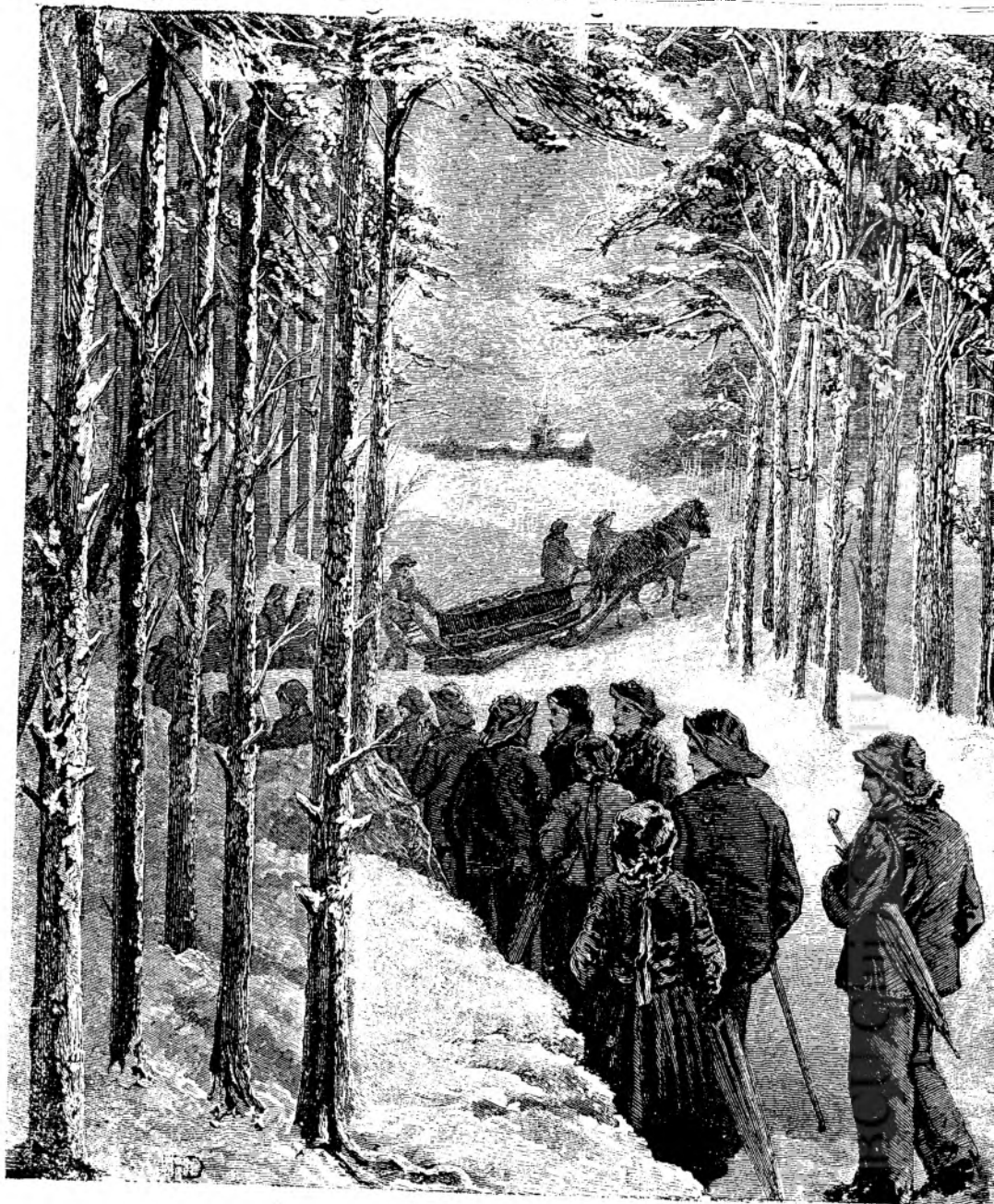
Pentru câștigarea unei supe bune se recere mai întâiu, să nu spălăm carnea, căci prin acesta se perd o mulțime de substanțe folositoare, ci să o ștergem numai cu o cârpă udă. După aceea să lăsăm să stea carnea un timp îndelungat în apă menită pentru fert, putându-se prin acesta disolvă mai bine materiile solubile; ba pentru ajungerea scopului acestuia cu mai mare siguranță, se recomandă pisarea carnei, căci numai în modul acesta va pute veni apa în atingere cu toate părțilele ei. Făcând toate acestea, vom urcă încet apa la o temperatură mai înaltă, putându-se disolvă în modul acesta și alte substanțe ale ei, d. e. un albuminat, în fine vom întretine ferberea până în urmă.

În modul acesta aflăm, că din carnea de bou în-tră din 100 părți 6, ier din cea de găină 63 în supă, prin urmare supă de găină e mai nutritivă. O valoare mai mare pentru supă au acele cărnuri, cari conțin și cuanțități mari de glutin. Carnea de vițel sau carnea tineră în genere e mai avută în glutin, de aceea supă ei e și mai nutritivă, decât supă de carne de bou. Glutinul în supă îl cunoșcem prin aceea calitate, că supă recindu-se se îngroșe sau se inchiagă (galera).

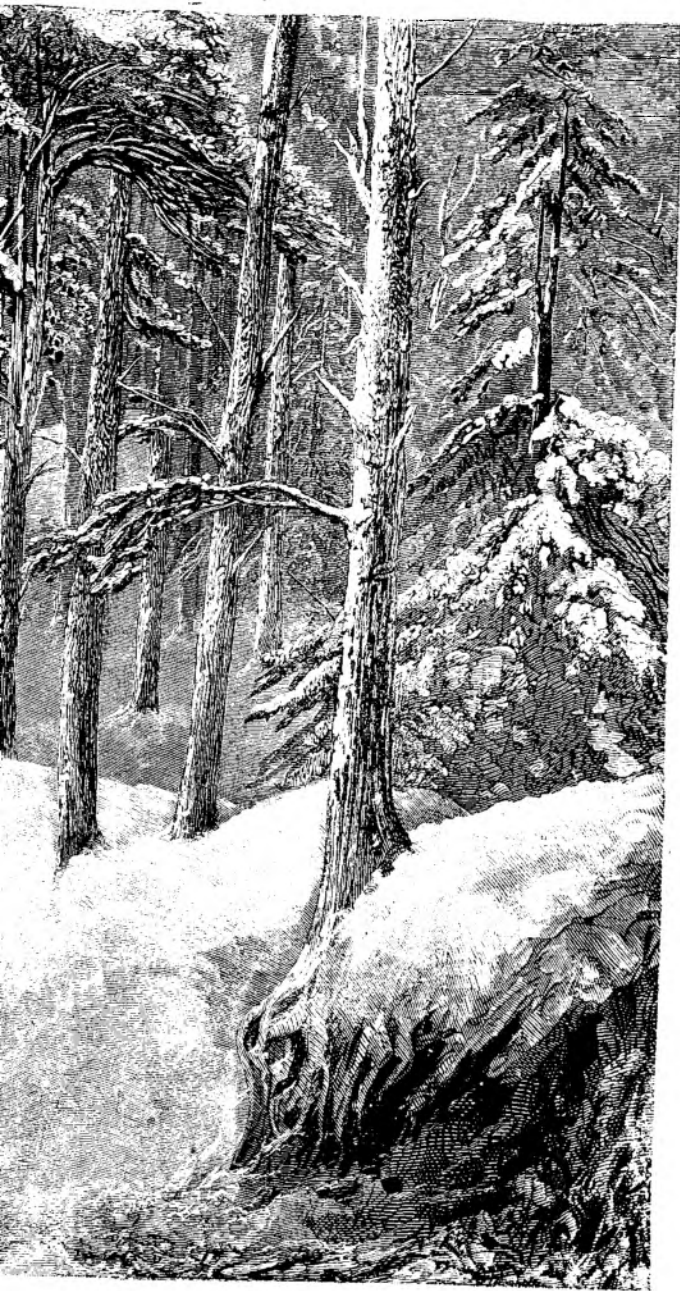
Chemicul Chevreul ne dă un recept de Bouillon, prin care putem câștigă atât o carne bună, cât și o supă gustoasă. Punem 1400 gramm carne de vită, 840 gramm oue, sarea necesară și 5—5500 gramm de apă rece într'o ôlă la foc, o aducem încet în ferbere și punem, după ce am despumat-o 560 gramm de legume în ea, o acoperim bine și o lăsăm să ferbă încet fără de intrerumpere 5 ore. Mâncarea e gata și avem în ea toate calitățile eminente recerute. O ferbere puternică într'un vas deschis are o influință de tot negativă, deörece, prin formarea de vapori mulți, se perde o parte considerabilă a aromei; mai departe evaporază apa și suntem siliți de a tornă apă din nou, devenind prin acesta supă fără putere, miros și gust.

Rêul cel însemnat, ce se naște la prepararea supei prin căldură este imposibilitatea scöterei albuminului din carne. Pentru de a-l pute scöte și pe acesta, s'a făcut încercarea de a produce supă prin recelă. La o porțiune luăm 280 gramm de carne prospătă de vită sau găină, o pisăm mărunt și punându-o într'o tassă, tornăm peste ea atâta apă o fertă rece, până dă apa de un deget preste ea. Adăugându-i sare și 5—6 picături acid hidrochloric, o mestecăm cu un bețegaș de sticlă, și o lăsăm să steie cam o ôră în loc rece. În fine strecorăm fluiditatea acesta roșie palidă prin o sită de pâr, aruncăm peste carne încă un pic de apă môle (riu), frecându-o și apesându în sită cu o linguriță. Supă acesta conține toate materiile nutritivă într'o stare naturală și disolvată.

Un alt efect se naște cu totul atunci, când arun-

Ingropăciune în Norvegia.

căm carnea deodată în apă ferbândă. Relațiunea între supă și carne devine cu totul alta. În cazul acesta albuminul, carele se află pe întregă suprafața carnei se închiagă la moment, și învêluie totă carnea ca cu o pătură, prin care nu pôte penetra apa. Sările organice și neorganice, precum și celelalte substanțe solubile ale ei, neputându-se dizolva și eși din carne, rămân intacte în internul ei. Carnea prin această procedură devine mai gustuôsă și mai plăcută, nu însă supă, care conține foarte puține materii prețioase.

Prin cunoștințele aceste am intrat în misterul fiziologic, cum avem să procedem atunci, când dorim o supă bună și cum, când punem podul mai mare pe carne. Acestea sânt fapte, despre care însă greu vom pute convinge pe femeile noastre. Pe principiul din urmă se bazează și frigerea carnei seu friptura. Dacă aruncăm carnea în grăsime ferbinte, la moment se închiagă albuminul de deasupra ei, tôte celelalte materii aromatice intr'ênsa. Aici mai contribuie și grăsimea în mod avantajos, căci astupând porii carnei, nu va permite apei intrarea în lăuntrul ei; șcim bine cu toții, că apa nu se mestecă cu grăsimea. Așa rămânând sucurile carnei, sările ei, precum substanțele aromatice și mai departe în posesiunea ei, mâncăm o carne bine-nutritore môle și fragedă.

Contrariul dela acesta se iveșce, când punem prețul cel mai mare pe muiătură. O astfel de carne are să steie mai mult timp în puțină apă, cu care, urcându-se încet la o temperatură înaltă, se frige dimpreună.

În modul de sus ne putem esplică și procesul frigerii de carne în frigare seu pe grataru. Suprafața carnei espusă temperaturii înalte a focului se prefăce într'o scôrță puternică, ce împedecă eșirea sucurilor din carne. Colorea întunecată, ce o capetă o atare carne preparată, vine dela descompunerea sângelui. Bucăți mari de carne preparate în modul acesta, rămân în mijlocul lor încă crude, un argument destul de mare, că temperatura de 70° n'a putut străbate pân'acolo. Aceste bucăți crude însă sânt cele mai cercetate de englesi, prin urmare cele mai bune. Noi Românii din parte-ne iubim o carne, în care temperatura mai înaltă a străbătut pân în adâncul ei, adecă e cu mai puțin suc și mai uscată. Ca să dobândim o carne fragedă benevenită și pentru limba noastră, trebuie să o preparăm numai la o temperatură de 70°, ținându-o timp mai îndelungat sub această procedură.

Diversele cărnuri variază în gust, precum și în relația materiilor, ce le compun; calitatea materiilor e de regulă tot aceea. Carnea de vită e mai săracă în grăsime decât cea de porc, conține însă cantități mari de albumin; de aceea carnea de porc nu e atât de nutritore, decât cea de bou, berbece căprieoră; grăsimea ei cea abundantă o face însă mai greu de mistuit.

Relația care domneșce între animalele de casă și animalele selbatice e, că cele selbatice sânt mai avute în carne decât celelalte, cari prin comoditatea lor mai mare vin în poziția de a pute grămădi în corpul lor cantități mari de grăsime, pe când cele selbatice trăind în aerul liber prin văi și stânci, espuse tuturor tempestăților și inimicilor, nu pot adună grăsime, sânt însă din contra mai musculose și de aceea mai tari.

Dacă luăm în considerare în rëndul cărnurilor și carnea de peșce, aflăm, că compoziția ei calitativă e ca și la celelalte, în cantitatea acelor se deosebeșce însă de ele, deoarece carnea de peșce conține apă multă. Propoziția apei e: că celelalte animale conțin în carnea lor numai $\frac{2}{3}$ părți apă; pe când peșcii $\frac{4}{5}$ din

Sânge e puțin, de aceea e și de o co-

lôre albă. Totuș din multe cauze, precum și din impregurarea, că grăsimea peșcelui conține fosfor mult, carnea lui e mai greu de mistuit.

Gustul diverselor cărnuri se orienteză în măsură mare după nutrimentul animalelor; așa se deosebeșce carnea porcului nutrit cu făină, de aceea de gir. Așa șcim ieră, că prepelița pușcată în libertate, are un gust cu mult mai dulce, decât cea prinsă viuă, și nutrită în casă. Satarii își pot câștiga aroma lor cea plăcută numai din plantele cele ascunse ale pădurilor. însă nici odată în colivie.

Cât de pretensivă este în privința gustului limba noastră, vedem din cea impregurare, că ne demitem până la cele mai mari tiranii, numai ca să ne câștigăm o carne după placul nostru. Firesce ne-am deprins cu astfel de fapte, și îndoparea cu cucuruz a unei gășce, ce nu se pôte apără, nu o mai numerăm în rëndul tirăniilor. O damă nervoasă leșină la aspectul unei picături de sânge din nas, înse asistă cu atențiune și critică mare la incușițiile acelei gășce. Vânătorii cei gurmani alungă și ostenesce mai ântăiu prada lor selbatică, și numai după aceea o pușcă; limba lor șceie pră bine, că prin cea tortură carnea câștigă gust și fragedime.

Carnea espusă influenței aerului atmosferic capetă un miros greu, ea se discompune. Acea discompunere se întemplă mai iute la o temperatură de 20—30°; punctul de ghiață și ferbere al termometrului o delatură. Procesul discompunerii produce formarea de acid acetic în carne, care influențeză asupra cohesiunii ei, ea devine mai môle. Acest rezultat însă o face și mai mistuitoare, căci tecele vîngioșe a fibrelor carnei, ce se opun influențelor sucurilor stomacali, se nimicesc prin puterea desolvatôre a acelu acid. Procesul acesta natural în ziua de astăzi îl vedem imitat în arta culinei, deoarece fie-care selbetăcime cu carne tare, mai înainte de preparare se aruncă pe mai mult timp în o scaldă de acet. Acesta dizolvând substanța cea cornosă, o face môle, de altmintea nici nu mâncăm selbătacime prospetă, ci numai după ce a stat mai multe zile și a intrat în soluțiune. În astfel de carne preparată și sucurile stomacului nostru strebat mai lesne, ea se mistuie ușor. Ar fi consult, ca și animalele bêtrâne de casă și cu carne tare, să se așede înainte de preparare în ocat.

Din deosebitele cauze mai supunem carnea și altor proceduri. În prima linie se ia în considerare conservarea carnei. Una dintre metodele cele mai simple pentru conservare, este uscarea ei în fâlii subterane în aerul liber seu la o temperatură mai înaltă. Prin perderea ei de apă, ea resistă la ori-ce influență putrificatôre.

O alta metodă pentru conservare este afumarea carnei, o procedură care se bazează parte pe uscarea ei, parte pe impregnarea ei cu materii antiseptice (desinfectatôrie). Carnea afumată nu se mistuie așa de ușor, după cum o descriu mulți, este însă de o mare importanță pentru cei bolnavi de stomac, căci pôte sta în mai mult timp în stomac fără ca să se supună influenței stricăciôșe a unei călduri mai înalte; acest caracter al ei în catarele chronice de stomac, nu se pôte apretui din destul.

Între tôte metodele de conservare, carnea preserată bine cu sare de casă jôcă un rol din cele mai principale. Românii sânt veneratori mari ai acestei metode, ce-și are scăderile sale foarte însemnate. Sarea, ce acopere carnea, nu e așa de indiferentă față de substanțele ei. Prin procesul difuziunii ea suge din carne și ca apă, până se satură. Acesta apă însă nu vine singură, ci ea mai aduce cu sine pe tôte acele materii, cari au calitatea de a se dizolve în apă, în-

tre cari în prima linie: sările minerale și organice. Carnea sărată prin acest proces vine la un grad cu carnea cea furtă, care fără de supă nu-și are prețul cel adevărat. Ce se întâmplă însă de regulă cu supa acesta sărată? În casurile cele mai multe se aruncă seu se dă porcilor, pe când decă o ar consumă-o omenii, ar profita multe substanțele plăcute și bine-făcătoare.

Carnea ca nutriment o putem număra cu tot dreptul între substanțele principale ale culinei noastre. Carnea produce ier carne. Carnea singură numai produce mușchii cei puternici; seu dără nu este carnea cauza, că Indianii americani sânt atât de infocați și puternici? Ca să nu ne ducem așa departe, nu este 6re carnea factorul principal, de economii noștrii de vite sânt atât de robusti și puternici, pe când țeranul este slăbit și copleșit?

Pop6rele de cătră polul nordic sânt cunoscute de lașe și fără de putere, singur numai din cauza, că n'au carne de vită și se nutresc cu pești și cu grăsime.

Din ce e carnea mai săracă în fibrin și grăsime, din ce devine mai mistuitoare. Carnea de porumb și găina e mai mistuitoare, decăt cea de vițel, și acesta ieră mai ușoră de mistuit, decăt cea de bou, oie. Din contra bou și căpri6ra sânt mai nutrit6re, decăt: vițelul, peșcele, porcull. Găinele, porumbii însă întrec pe t6te aceste specii în val6rea nutrității lor.

Într'adevăr carnea produce în acela, ce o mănăncă, o mare satisfacțiune, simțire plăcută; formarea sângelui și nutrirea bună a corpului cresc prin ea; de aceea nici se nu ne mirăm, decă prin nutrimentul de carne se urcă t6te facultățile organelor la un grad mare de activitate.

Dr. Ioan Moga.

Despre iubirea femeii ca soție.

— După dr. I. Șikor. —

Precum cel ce voieșce să alle pe Dumnezeu, de și d6nsul pretotindenea e de față: în cer și pe pământ, în mări și în t6te adâncurile, totuș se retrage în locuri singuratic și ascunse, ca acolo liber de sgomotul lumii, liber de necasurile și luptele continue ale vieții, cu suflet linișcit se p6tă conversa prin rugăciunile sale cu Creatorul seu; tocmai așa și noi decă ne-am ales de obiectul conversării noastre femeia și încă iubirea ei ca soție, de și ea pretotindenea e de față, totuș ca se o putem privi la culmea misiunii sale, veniți să intrăm în cercul modest al familiei și se o admirăm în sirguintă sa necontenită, în grigile-i continue, dar cu deosebire în iubirea ei cea mare și adevărată! Aici găsim femeia așa precum trebuie să fie amesurat chiemării sale. Aici recunoșcem în ea pe adevărata reprezentantă a providenții, fără de care nu ar fi bucurie, nu pace, nu fericire pe pământ. Aici vedem în ea pe mama fericitoare a genului uman în t6tă activitatea sa.

Ca femeia se p6tă corespunde misiunii sale sublime, natura i-a dat un fir conducător, pe care până ce-l ține în mână și urmeză direcțiunea lui, e infalibilă, — îndată ce-l perde însă, drumul ei e nesigur și tot pașii-i p6te se o arunca în un abis înfricoșat. Acest fir conducător și atât de sigur este iubirea.

Iubirea e unica 6nsușire nobilă și statornică a femeilor, fără de care viața lor nu ar avé nici o însemnătate, nici un folos pentru societatea omenescă. A iubi mult, a iubi toideuna este ard6toarea sete, consumătorul dor al inimii femeilor, 6ce Pederzani, iubesc, ce e drept, și bărbații; dar trebuie să marturisim sin-

cer, că iubirea lor nici odată nu p6te fi așa de ferbinte, așa de intimă și așa de sinceră ca iubirea femeilor. Ei de multe ori iubesc singur numai din interes, din datorie ori din necesitate; pe când femeile iubesc, căci ele singur numai în iubire iș află mângăiere și fericire. 6nsuși marele apostol al ginților s. Paul recunoscând inferioritatea iubirii bărbaților față de a femeilor, 6ce: „Bărbaților! iubiți-ve muierele v6stre!”

Femeile ne sânt magistre în iubire. T6te schintele amiciei și ale iubirii, cari se află în noi bărbații, isvoresc numai dela femei. În ori ce lucru ele sânt inferioare și mai neesperte decăt bărbații, singur în iubire sânt superioare, mai profunde, mai solide și mai energice de cât ei, ma ele sânt adevărate magistre. Sullețul unui bărbat e cu mult mai tare legat de interesele lumii, de cât se se p6tă rădica ușor în sferele înalte și încântătoare ale iubirii, și de și se rădica câte odată — fireșce numai cu greutate — neputend suferi atmosfera ferbinte a iubirii, cade tocmai atunci de acolo, când femeia din contră se simțesce fericită. Iubirea la bărbați nu p6te fi așa de sublimă, și nu așa de durabilă ca la femei, de6rece iubirea bărbaților e legată de un anumit timp, peste care decă trece odată, atunci apoi se furișeză alte grigi în mîntea — și alte simțuri în inima lui; din contră femeia iubeșce fără încetare și t6tă biografia ei e compusă din iubire. Femeia încă și atunci iubeșce, când acela pe care-l iubeșce nu e demn de iubirea ei. În privința iubirii ea e 6ngerul păzitor al familiei care fece, prin o misterioasă influință de grație, dulc6tă și amor, mai puțin grea împlinirea datorțiilor și mai puțin amare durerile, căci — după cun 6ce Drăgescu — ochii ei conțin o lăcrimă pentru ori ce durere, pe buzele ei înl6reșce un suris pentru ori ce plăcere, un cuvânt consolător pentru ori ce nefericire și o rugăciune pentru ori ce nenorocire.

Iubirea femeii adevărate așa e de mare, încât ea iubeșce pe bărbatul seu încă și atunci, când acela prin purtarea-i rea și escesivă i-a frânt inima, și-ș iubeșce copiii și atunci, când aceștia se arată reci și nemulțumitori față de ea. Iubirea ei nu o schimbă nici loviturile sorții. Când furtunele vieții spulberă t6te speranțele și nisuințele bărbatului, când el și-a perdut numele, averea, on6rea, frumșețea, puterea, săn6tatea, el și atunci iș mai găseșce un loc de scăpare, un adăpost fidel: în iubirea femeii sale, care luând pentru sine o parte din durerea lui nisuișce și redă linișcea perdută. Ea nu întrebă decă bărbatul și cu vina au fără de vina sa s-a atras nenorocirea? Nu, ea nu caută cauza, ci ved6nd numai efectul se cercă a-l delătură. Ce devotament sublim, ce abnegațiune în o inimă tare și sântă de femeie, sântită prin frumoșa virtute a iubirii!

Femeia adevărată cunosc6nd debilitatea bărbatului în privința iubirii, și bine șciind că fericit singur numai prin iubirea ei p6te se fie, tocmai pentru aceea ea nu încetă de a-l iubi nici un moment. Așa se p6rtă femeia înțeleptă față de bărbat, ca doica bună față de copilul dat grigei ei. Și precum doica, cunosc6nd slăbiciunea copilului, e cu mare luare aminte la toți pașii acestuia, ca nu cumva împedcându-se se cadă și astfel se-ș pericliteze săn6tatea; tocmai așa și femeia înțeleptă prin iubirea sa neîntreuptă urmăreșce continuu pe bărbatul seu și nisuișce din t6te puterile sale de a alungă c6ța și norii de pe cerul vieții lui. Iubirea femeiescă compune t6tă fericirea lumii acestia, pe ea se baseză t6tă moralitatea și t6tă noblețta inimii. Ea ne însoceșce și ne grigeșce din legău până la mormânt.

Cultura și civilizațiunea omenimei încă — în cea mai mare parte — e opera iubirii femeiesci. Acesta a îndemnat pe bărbat încă în timpurile cele mai antice

ca să-și mărească puterea și calitățile sale spirituale: această a fost motivul, că bărbatul a nisuit mai înainte de toate de a se face demn de muierea sa, și prin această a-și câștigă perfecțiunea spirituală posibilă, și emolumintele necesare pentru susținerea casei și familiei sale. Așa e Femeile prin iubirea lor au influențat mult asupra culturii și civilizațiunii genului omenesc. Să punem de es. pe un om necult și dur, ma chiar selbateg lângă o femeie, care, fiind un apostol zelos și adevărat al dogmei iubirii, prin farmecele sale trușești și sufletesci e capabilă ori când de a cuceri inimi, și îndată vom vedea în tota ființa lui trăsurile unui caracter mai blând și semnele unei moralități mai nobile, căci iubirea femeiească e o așa putere, față de care nu are armă nici bărbatul cel mai dur și mai selbateg.

Tote facultățile unui tinăr ar rămâne în o adormire continuă, de cumva nu le-ar deșteptă și nu le-ar chemă la viață o voce melodiasă, o voce de femeie strigându-i:

Fă-te demn de-a mea iubire
Și eu vecinic te-oiu iubi.

Totă știința ce ș-o pôte câștigă un tinăr cu talente eminenți, ar rămâne un ce fără de preț, de cumva nu ar nisui de a cuceri inima și de a câștigă iubirea unei copile, care se-i îndulcescă și se-i aromeze dările vieții sale. Cumcă ce tesaur frumos poșede unul ca acela, care-i proprietariul iubirii unei femei culte și nobile, mai bine o pôte omul judecă, decât caută la mulțimea sinuciderilor și omorurilor de astăzi. Nimenia nu are drept de a aduce sentință asupra aceluia, care, fiindu-i inima plină de suferințe, viața de necasuri și dările sale de amar, durere și chin, se prăpădește. Dar are drept, ma e și obligată omenimea de a studia mai de aproape cauza acestor întâmplări triste și dese și de a descoperi isvorul acel teribil din care isbucnesc nenorocirile aceste. Isvorul acela în cele mai multe casuri e un amor nefericit. Femeia fără de iubire vesteșce, din contră bărbatul, a cărui natură nu e capabil de a purta atâtea suferințe, cade în desperare și se sinucide.

Femei! ființe încântătoare! voi sunteți medicii cei mai buni și mai esperti în respectul acesta. Voi puteți salvă ușor omenimea de bôla această atât de înfiorătoare. Deci pătrundeți cu iubirea voastră și unghiurile cele mai ascunse ale inimei omenilor. Ieră voi bărbatilor! în ori ce nefericire, în ori ce nenorocire a vieții voștre priviți în iubirea femeiească un asil, un loc de scăpare, unde decât poți să intri odată, atunci apoi nu-ți pasă de fulgerile înfricoșate, nu de furtunile turbate, nu de valurile furibunde ale mării. Nu... căci privirile dulci-fermecătoare, sărutările suave și șoptele încântătoare ale femeilor voștre și veninul cel mai amar încă-l preface în nectar divin.

Acăsta e sublima misiune a iubirii femeilor. Să nu ne mirăm dară, decât poeții în inspirațiunile lor poetice nu află obiect mai sublim și mai demn de cântat de cât femeia, și în deosebi iubirea ei. „Iubirea îți este dară viața, oh! femeie; deci iubește... iubesc!”

Ioan Petran.

Blăstematul.

Blăstemat când ești de sôrte,
Rătăcești umblând meret;
Muritor ce n'afli môrte,
Eu îți plâng destinul greu!

Luat de barca disperării,
Devii liber plutitor...
Pe-oceanul intristării,
Mai nu afli călător!

Sbori ca paserea ușoră
În vîzduhul de plăceri,
Și din marea lui comoră,
Nu știi ați ce-ai făcut ieri.

Ești tot tu, provocatorul:
Pleci în lume fără frică,
Și când cumpena se strică,
Ești tot tu biruitorul...

Imbraci haina criminală,
Lei pumnalul, dis fatal,
Întri 'n casa virginală;
Veți victima 'n piedestal!

Tu defaimi divinitatea,
Tu, urmaș al lui Cain!
Care ai fatalitatea,
De-a numi o roză, spin!

Dacă vrei să curmi-odată
Viața ta de vai! și chin,
Fi mai mare și de îndată
Nu mai crede în destin.

Ce-i destinul? — Ficțiune!
Omu-i mai presus de el:
Rațiunea, fapte bune,
Face mul de oțel.

București.

Scarlat C. Moscu.

C u g e t ă r i.

Când amorul e galant, rare ori este simțitor, și mai totdeauna perdem în partea sentimentelor, tot ce câștigăm din partea grațiilor.

Acele amorului sînt amorul însuși; ori ce alt ornament i este străin și-l degradă.

Pasiunea această nu e elocințe de cât când nu caută a fi; îndată ce lingușirea își vîră cîoda, nu mai e de cât un comerț de amor propriu, inima nu mai ia parte și perdem de odată plăcerea de a iubi și scusele noastre. — Madame d'Arconville.

Cea dintăiu fericire ce pôte da amorul, este prima strîngere de mână a femeiei ce iubim. — Sthendhal.

Amorul ne consolă de toate, chiar și de mahnirile ce ne causază. — P. Rochepède.

A vorbi între patru ochi despre misterul amorului, e a se jucă cu foc pe un butoiu cu praf de pușcă. — Lévis.

În amor, a-și formă lanțuri tari, este a-și pregăti dureri mari, cum se va întâmplă să se rupă. — L'Abbé Prevost.

Dacă este profit a fi onest, vom fi, decât trebuie a amăgi, vom fi șireți. — Frideric II.

Forța e tiranul lumii, dreptul i este suveran. — Mirabeau.

Un frances, ori cât spirit ar ave nu ar puté nici odată să-și facă o idee de o țără care nu e ca a lui. — Galiani.

Cronică bucureșcă.

I.
— 21 februarie (5 martie).

(Un trist bal. — Dece minute cu o mască. — Un beneficiu care nu e de loc un maleficiu. — Pentru ce nu se jocă „Fêta dela Cozia“.)

Vorba cântecului :

Am fost în viață-mi și eu odată
Cu suflet june și plin de dor;
Credeam atunci, că viața totă
E un vis dulce de lung amor.

Și mai credeam p'atunci, că numai negustorii necinstiți dau faliment; de vineri însă, cred, în urma probelor ce-avurăm, că și literatorii ies mofluzi. În adevăr, la 18 ale curgătoarei luni, societatea de admirațiune reciprocă a „Literaturii“ își da balul seu în sala Bossel. Judecând după numele străine ale bucăților de joc înșirate în două colone pe afișe, creșurăm mai întâiu, că era vorba de vr'un bal nemțesc. Firma „Literaturii“ însă, ne făcū să vedem că aveam a face cu un bal cam nemțesc, cam românesc.

Ca unul cărui i plac petrecerile de acest soi, mai ales când sūnt date în scopuri... binecuvântate. me hotărî să-mi înșpinăresc fracul. Căci, de și știut e în genere, că literatorii sūnt cam golani, cam pipirii, totuși „ținuta de gală“ eră de rigore. Pas' de te mai plânge, decă ai cui, ba că librării, eșind faliți, îți mănăncă banii de pe cărți; ba că șorecii nu-ți plătesc nici măcar hârta ce-ți rod, și că, așa fiind, n'ai nici cu ce să-ți închiriezi, necum să-ți cumperi, un frac ori un elac, decă n'ai de unde le împrumută! Cin' te-ascultă? Vrei să vii la bal, fie chiar al literatorilor? trebuie să fii *v'lan*, măcar d'ai intră în fracul vr'unui chelner. Condiție *sine qua non!* Altfel, du-te de te plimbă aiurea, după ce ți-ai plătit locul.

*

Pe la 11 ore și 1/2 străbătui întinsele coridore pustii, pentru a intră în sala de bal care strălucia... de goliciune. Căteva loji ocupate, dar multe goale; în parter, pe scaunele înșirate de ambele părți ale salei, pe sub loji, multe chipuri drăgălașe de femei, în gin-gașe porturi de românce. Cavaleri, se dai cu praștia. Pe scenă, unde eră durată tombola, nimeni. Aspectul salei, care n'avea nici o infrumusețare de ocazie, îți stringea inima. Se cunoșcea că de colo, că eră o sēr-bătore de săracă literatură. Dar a cui vina? Negreșit a celor cari vor să... apună cu sila, cari vor să-și atragă iubirea și încrederea noastră prin injurături grosolane. În adevăr, ce ce regretat că publicul nostru aruncă pe capul tuturor păcatele unuia. Pote însă face altfel când acei toți sar după acel unul întocmai ca turma întrăga după oia care-a dat de ripă?

În resumat: Trist bal, tristă impresiune și de plâns căștig! Căci iecă bilanțul, după cum m'asigură chiar unul din oficialii societății.

Material. Cheltuieli . . . 1800 lei.
Venit . . . 1200 „
Pagubă . . . 400 „

Moral. Despre acesta nu mai pomenim, căci ar fi să repetăm ceea ce știm deja...

*

Un succes bănese tot atât de trist a avut și balul „mască și deschis“ dat de societatea literară, în stare de formațiune, „Emanciparea“, în sala Orfeu, în aceeași zi. Cu deosebire numai că aci domnia o mai mare veselie, lume fiind mai multă, însă din sexul urit care eră represintat în cea mai mare parte prin studenți. Dame foarte puține: mirosiă de departe a bal de flăcăi.

Ca să petrecă toți, cei mai de spirit dintre tineri puseră la măsură timpul cât un cavaler trebuia să vorbescă cu o damă: 10 minute; mai mult nici o secundă! altul eră în drept să-i în locul și așa mai în colo! Astfel bietele măști treceau la fie-care dece minute, ba de multe ori încă și mai curând, dela un braț la altul, urmand cu al doilea vorba începută cu cel de întâiu, pentru a o termina cu cel d'al treilea. Ce ris liber! Trebuia să i se fi înecat cui-va în adevăr toate corăbiile, să fi perdut pân' la cel din urmă sau dintr'o avere d'un milion, ca să nu rișă până să-și rupă fălcile! Până și biet casierul, cu tot paraponul ce încercă, ridea, și ridea mai mult de cât toți! Am ris și noi, incredințați odată mai mult, că acolo unde domneșce mai multă intimitate, domneșce și o mai plăcută veselie, o mai mare voie bună!

*

Decă desevărșită isbândă a avut vr'o petrecere, în cursul acestei săptămâni, apoi acesta a avut o reprezentațiune de marți, dată la teatrul național în beneficiul casei societății dramatice, de principesele Brâncovenu și Bibescu, cu concursul mai multor dōmne și domni din 'nalta societate.

Reprezentațiunea s'a deschis pe la 9 ore: aristocraticeșce, dar prē tardiu! Dna Bibescu, care se pōte socoti cu drept cuvânt de vrednică rivală a d-ei Essipol, a executat la piano mai multe bucăți de Chopin, Liszt, etc. Dl Cavadia, sentimentalul compositor, cu vocea-i frumoșă de bariton, de și acum puțin alterată, a cântat mai multe diferite bucăți. Apoi dnele Ferdinand Ghica, Săvescu și dl Paleologu, Brăiloiu, etc., au jucat două foarte plăcute comedii în câte un act; una: „Le Klephte“, în franțuzeșce, de A. Dreyfus; cealaltă: „Un leu și-un zlot“ localisată cu mult haz, după Labiche, de dl D. Roseti.

Cu totă scumpetea, afară din cale, a locurilor, sala gemea de lume. Un scaun nu eră gol și cu toate aste costă 20 lei unul, la stal! Cât după loji, cele de baig-noire și bel-étage, de și 100 lei una, cu mult încă înainte de ziua fixată pentru reprezentațiune, erau toate date!

Iecă un beneficiu care n'a fost de loc un maleficiu! după cum se exprimă un biet artist nenorocit.

*

Și pentru că vorbim de teatru, credem că respundem unei legitime așteptări arētându-ve pentru ce drama premiată, „Fêta dela Cozia“, nu se mai jocă? Autorul, lucrând acesta piesă, a avut în vedere elementele cari alcătuiu societatea dramatică a teatrului național. Unul lipsind, piesa nu se mai putea jucă. Retragerea dlui Manolescu e știută de toți. E bine! nu dōră că fără dsa piesa nu se pōte jucă, de ore-ce tinerul Notara a probat cu strălucire nu numai că-l înlocuieșce cu onōre, dar că-l și întrece chiar în multe părți. Dar Notara, odată luând locul lui Manolescu, cu cine va fi înlocuit? E trist, dar trebuie să mărturisim, de și cu destulă durere, că nici unul dintre ceilalți tineri artiști nu dă vr'o cât de mică nădejde, că va ajunge vr'odată ceva pe terēmul dramatic. Despre cei alți cari mai sūnt buni, își are fie-care rolul seu. Astfel, între a sacrifică piesa și între a o păstră pentru alte timpuri mai bune, bună oră pentru a se deschide stagiunea viitoare cu dēnsa, decă trupa se va pute com-

pleta în vacanță, s'a preferat cel din urmă lucru și mai bine s'a făcut! Iecă adevăratul și în acelaș timp, credem, cel mai puternic cuvânt pentru care „Feta dela Cozia” încă zace în cartonele direcțiunii.

II.

— 28 februarie (12 martie.)

(Carnevalul a răposat! — Beneficii. — Dale teatrului.)

„Ca un cântec bêtărănesc” s'a dus, s'a prăpădit și Carnevalul. A-seră, în mijlocul balurilor, în mijlocul petrecerilor, și-a dat cea din urmă suflare de viață înăbușită de spuma păharelor pline! Ați tăcere, post și rugăciuni! Ce contrast cu pocnetele pistolelor, chiuiturile de veselie, ciocnirile cupelor și scărțâitul lăutelor cari n'au lăsat totă noaptea s'atîpescă o clipă măcar, pe bietul paznic credincios al locașelor omenesci din ulițele mai mărginașe ale capitalei. Înțelegeți că vorbesc de cel cuadriped căci despre paznicii oficiali, adecă de cei cari păzesc pe bani ier nu pe fărimiturile ce cad dela masa stăpânului, nici prin gând nu mi-a trecut. S'apoi de! nu-s și ei creștini? Odată intrați în post, își vor păzi îndestul postul...

Acum, ori-ce petrecere publică interzisă până sâmbătă sera! În schimb am avut destule, ba pré destule, în cursul răposatei săptămâni. Afară de cele obicnuiite, am de notat și câteva beneficii. Negreșit, intră cineva în post lăsând bucurios sec de carne, ori de brânză, dar nu de monedă. Să lași sec de monedă!... Deu! asta ar fi cel mai trist din praznice și din nenorocire, cu totă varietatea programelor, beneficiile lor nu pré i-a lăsat cu plin pe bieții beneficienți.

Trebue să esceptez însă pe dl Hubsch al cărui beneficiu a avut loc ieri, după amieză, cu binevoitorul concurs al principesei Bibescu, pe care tot ce Bucureștii au mai *v'lan* alergase s'o admire și căreia i revine totă onorea zilei. Astfel fiind, „înalta nobilime și onor. p. t. public”, ca să me exprim în stilul reclamelor negustoresci, abia mai încăpea în vasta sală a Atheneului. Cred de prisos dar să mai pomenesc despre măiestria d-ei Bibescu în a înșiră mărgăritarele pe cordele resunătoare ale clavirului, talentul dsale, care nu se pôte asemăna de cât cu al d-ei Essipoff, celebra virtuasă a pianului, fiind în destul de cunoscut. Voiu spune numai că dnii Dimitrescu și Vladoianu, violoncelul și viola, au fost ca în totdeuna bine și că dlui Hubsch, beneficiențului, i-a mers cu mult mai bine la pungă de cât la vioră. Cu toate acestea, publicul a ramas destul de mulțămît de acesta „matinee musicale” pe care M. S. regina încă a binevoit să o onoreze cu a Ei înfățișare.

*

La beneficiul dsorei Gavala și al dlui Gabrielescu, tinêrul și simpaticul nostru tenor, mercuri, am avut ocaziune s'auzim pentru întâia oră în româneșce opera lui Flotow: „Marta”. Ni s'a interpretat actul III cu dsora Vclner și Gavala și dnii Gabrielescu (Lionel), Iulian (Lord Tristan) și Mateiescu (Plumkett). Și pe legea mea, interpretarea a fost destul de mulțămîtore pentru ca sala să stârnuescă a-și mărturisî mulțămirea prin repetate și prelungite aplause.

Luni sera ni s'a dat privilegiul să mai vedem odată ivindu-se pe scenă pe bêtărănul artist Dimitriad, singurul care mai supra-vietueșce, împreună cu Milo, vechei pleiade a epocii de frumoșă amintire a artei române. Eră beneficiul seu și ne-a recitat „Vera la țeră”, acesta frumoșă inspirație a dulcelui poet Depărățianu, acesta vrednică soră a grațioșelor idile teocritiene.

Fărmeătorul Wiest încă ne-a răpît în sera aceea cu minunatu-i arcuș care ne-a procurat atâte momente

plăcute! Apoi, între altele, ni s'a interpretat și o scenă în versuri de Pailleron: „În timpul balului”, în franțuzeșce. În franțuzeșce? Da! căci nu e de ajuns că repertoriul teatrului național e aprôpe cu totul alcătuit din piese franțuzeșce; nu e de ajuns că toate traducerele ce se jôcă aci sînt înțesate de franțuzisme; acum jucăm chiar în limba franțuzeșcă pe scena teatrului național! Și optimiștii mai au naivitatea să credă că arta româneșcă va progresă pe calea ce-a apucat! Câtă ocară când cei mai mulți din cei cari vin de obicei la teatrul românesc, vor trebui să vină d'aci înainte cu dicționarul franco-român în posunar, decă vor voi să înțelegă vr'o iotă. Ce va dice auzind despre asta un stimat prieten, scriitor eminentamente național, care, aproposito de teatru, îmi adresază aceste rënduri: „Sper că acuma înainte (artistii noștri) nu-și vor perde mințile numai după parisiene, ci se vor da și după de ale noastre. Ar fi și timpul”.

*

Sîntem la teatru; dar cine nu mai e la teatru, afară de public și de Manolescu, e dsora A. Popescu. Adecă vreu să dic că nu mai e la teatru național, căci la teatru tot e, și încă acum mai mult de cât ori când, căci decă s'a retras din asociațiunea dramatică, asta a fost numai pentru a da mâna cu dl Manolescu, care lucrăză din resputeri pentru formarea unei noi trupe dramatice. Dsa a și închiriat, spre acest sfîrșit, teatrul Dacia, cu a cărui montare a cheltuit pân'acum, se dice peste 20,000 franci. Dsa ne va da aci un repertoriu ales, compus din cele mai însemnate opere ale marilor scriitori străini, merit să îndrepteze gustul publicului stricat prin destrăbălări ca „Strigoiul”, „Feta aerului” et tuti frutti et tutti quanti, între cari intră și „Rosa magică”, marea feerie în 14 tablouri care e deja în studiu la teatrul național.

Scopul dlui Manolescu e pré frumos; artistii ce-a isbutit să-și asocieze până în presinte, forțe buni; remâne înțrebarea: isbuti-va ore în acesta întreprindere, din tôte punctele de vedere demnă de totă lauda și încuragiarea noastră? Reprezentațiunile vor incepe în curênd. Așă dar remâne să vedem.

A. C. Șor.

Balul român din Hațeg.

— La 3 martie. —

Îmi iau curagiu a ve rogă, ca la cas, când dintr' alte părți mai competente nu s'a mai răportat despre balul inteligenței române din Hațeg, să binevoiti a da loc în „Familia” următoarelor notițe, ce le-am luat cu ocaziunea balului menționat.

Tot ce are opidul Hațeg și giurul seu mai frumos, nobil, încântător și mai fermecător: tot ce ample sufletul de dulci mângăieri și fericiri; tot ce lasă suvenirii neșterse și aprinde în înimile fragede dorul, s'a intrunit în sera de 3 l. c. n. în sala spațioșă dela hôtêlul „Mielul de aur”.

Sala eră decorată pompos. Păreții erau infrumșețati cu diferite tablouri și oglinde frumoșe, încungiurate cu cununi de brad și frumoșe tricolori. Decorul salei eră completat și prin patru stindarde naționale, acățate în patru ângghiuri ale salei.

Pe la orele 8, capela musicală din Orăștie întonă „Marșul lui Mihaiu Eroul”, dând semnul de deschidere. Apoi musica cântă „Hațegana” și sprintenii cavaleri angagiară damele la danț. Damele cu costumul național fură mai preferite, căci primo loco se angagiară și jocară cu toții „Hațegana” cu un mare animo.

Pân' a nu trece la alte descrieri, aflu cu scop a face

cunoscute onoratului public cetitor damele cari au escelat prin costumul național și anume :

Domna Fira Serafin purtă costum de nevestă tineră din giurul Bucureștilor, domnișorele Lucreția Muntean cu costum de pe lângă Jiu (România). Eugenia Muntean cu costum din giurul Bucureștilor. Fira Balaș cu costum popular din giurul Albei-Iulie. Elena Ciuci cu costum moldovenesc.

Tote erau frumoșe, încântătoare și fermecătoare. încât cugetai că-s niște dîne. Le-a ședut la toate frumos, ținuta încă le eră populară cînd jocau.

Costumul nostru național l-au lăudat chiar și streinii, cari erau de față, căci e frumos și pitoresc.

Onore și laudă acestor dame, căci prin costumul național ni-au rădicat fala și mândria națională! Deie Dumnezeu, ca pe viitor toate damele hațegane să vină la bal în costum național!

Încă ceva la locul seu! Meritul pentru introducerea costumului național în Hațeg e al amabilei domnișore Lucreția Muntean, căci dsa și în anul trecut s'a presintat la bal în costum național.

Acum se apuc ierăș lirul descrierii! „Hațeganei“ i urmară alte danturi, ce erau la ordine, dintre cari s'au jucat Quadrilul de două ori și „Romana“ de trei ori cu multă vioiciune și mare animo, tot cu câte 30 de părechi.

În paușă a intonat capela mai multe piese noue româneșci.

După paușă se continuă petrecerea și cu mai mare vialitate, făcînd o plăcere mare, și suprinde publicului, domnii : Ales. Serafin, Ioan Baci, Nic. Teodosiu, Iuliu Ciuci, Demetriu Guga și Romul Densușan (ultimii doi, învățatori populari) prin aparința în costume naționale.

Petrecerea dură până la 8 ore din zi, terminându-se tot cu „Hațegana“.

Dintre damele, cari ne-au onorat cu prezența, voi aminti vre-o câteva câte am putut însemna, și anume : domnele Teresia Raț, Elena Ciuci, Maria Bersan, Susana Roman, Fira Muntean, Beu, Ana Baiș, Lucreția Borha, Fira Serafin, Sofia Peovici, Maria Șelar, Amalia Florian, Susana Ivașcu, Aneta Muntean, Amalia Oltean, Fira Făgăraș, Mina Pop, Beu (Sas-Sebeș), Mina Pop (Huniad), Maria Cornea (Santămăria Orlei).

Dintre gentilele domnișore, cari prin farmecul și spiritul conversării și prin ținuta simpatică, au știut da petrecerii o adevărată însuflețire și gingașie, amintesc pe sorișorele : Lucreția Muntean, Eugenia Muntean, Fira Balaș, Elena Ciuci, Emilia Roman, Susana Novac de Huniad și încă multe altele, ale căror nume nu-mi sînt cunoscute.

Nici odată nu a avut Hațegul copile mai frumoșe și încântătoare, frumoșe prin conversarea cea dulce și sonoră românească și prin gingășia lor, frumoșe prin frumșeta lor naturală. O! nici odată n'a avut Hațegul un bal mai românesc și mai splendid ca acesta.

Onore și laudă domnilor membri arangiatori, cari ș-au dat totă silința a rădica balul la nivoul balurilor de elită.

Membrii arangiatori au fost dnii : Ales. Serafin, Ioan Baci, Nic. Teodosiu și Iuliu Ciuci.

Un suvenir neșters a lăsat acesta petrecere în inimile nōstre, documentănd că Românul pe ori ce teren e capabil a înaintă, numai decă voieșce.

Remăne a mai aminti, că venitul dela acest bal e destinat pentru un scop filantropic românesc, care mai tîrziu se va decide.

La revedere, amabile dantătoare, la maiial!

Călușerul.

Concert și bal român la Lugos.

— La 10 martie. —

„Ce vreme blăstemată!“ imi dicea ore-cine ieri nainte de petrecere, „de bună semă nici astă-dată nu scăpăm de afurisitul de deficit“.

„Trăim în țera deficitelor, trebuie să ne supunem dar și noi sorșii.“

Disa acea, că de ce te temi nu scapi, se adevəri și astă-dată, dar se înțelege că nu cu deficite de milioane seu sute de mii ca pe la Pesta și Viena, ci cu o sumuliță mai modestă de vre-o 30—40 florini. Altfel nb. și speșele s'au urcat la vre-o 150 fl.

Timpul umed ploios a reținut dară pe forte mulți : cele 2 Romane și 3 Quadrille abiă au fost jucate de vre-o 40 părechi, dar cu atât au fost mai mică imbulzela și la conversări și la joc.

Începutul l'a făcut Reuniunea cu corurile actului I din piesa „Mecul Principe“ reprezentat tot de Reuniune în vĕra trecută cu atata succes pe scena de aici. Atat quartetul pagilor, cât și corurile și-au căștigat de astă-dată aplausele meritare.

Spre distragere s'a mai ingrigit unul dintre arangiatori și de împărțirea unei carticele intitulată „Fasiuni de Carnaval“ (și cu text germân „Carnevals-Geständnisse“.)

Care ți-e devisa? Care ți-e eroul favorit? Poetul? Autorul? Ce ideal ai? etc. — ba și : Ce mînci și bei cu plăcere? (!) Ce însușiri bune ai? Rele? (!) șcl.

Idea pōte fi bună, dar astă-dată nu și-a avut nici pe departe succesul dorit, că deu forte puțini se ocupau cu amplerea rubricelor.

Costumul național a fost astă-dată reprezentat bișișor de două domne și cinci domnișore. Speram că la petrecerile de vĕră va ave și mai multă trecere.

Din familiile ce au luat parte însemnă următoarele : Radulescu, Hațeg, Simonescu, Bredicean, Janculescu, Dogariu, Martinescu, Trandafy, Br. Bruckenthal etc. — ier dintre domnișore : Radulescu, Janculescu, Martinescu, Csermelyi, Cobilaș, Peștean, Stolojan, Trandafy, Nikolics, Condali, Bordan, Pavel, Florescu, Curescu, Pervu, Gașpar ș. a.

∞

Îngropăciune în Norvegia.

— Veđi ilustrațiunea de pe pagina 89. —

Unul din punctele estreme ale continentului european este Norvegia, o țĕră pe care numai din scrierile unor călĕtori o cunōșcem.

Acolo nu se află sate regulate ca pe șesurile fertile ale Europei de mijloc; abiă la depărtări de cēsuri dai de câte un sat, nici acela nu este organizat, mai mult un cătun, unde trăiesc ōmeni.

Acolo dară nici că pōte fi vorbă de vieță socială.

Cu toate aceste poporăciunea Norvegiei e forte religioșă. De multe ori din depărtări mari veđi alergănd ōmenii la biserică și ascultănd slujbă dumnezeieșcă. Acolo își serbeză ei cununia, botezul, acolo își duc pentru sântire și mortii.

Coșciugul, precum se vede din ilustrațiunea nōstră, se pune pe sanie și jălitorii il insoțesc în zăpadă până 'n genunchi.

G. M.

Literatura și arte.

Poesie nouă de regina României. Nrl prim al anului curent din „Magazinul“ dlui E. Engel, care iese

la Berlin, publică o poezie nouă de regina României. Acesta este un sonet intitulat: „Die Frauen“, în care se descrie sublima misiune a femeilor. Poezia este subsemnată: „Elisabeth, Königin von Rumänien“, și nu „Carmen Sylva“ ca pân'acuma.

O revistă nouă. La București va apăre în curând o nouă revistă literară. Aceasta va purta titlul: „Serate Literare“, și va fi sub direcțiunea dlui Scarlat C. Moscu, un nou colaborator al nostru și al dlui Dem. Constantinescu-Teleor.

Academia franceză, ascultând în ședința sa dela 1 martie raportul dlui G. Boissier asupra concursului de filologie înființat de dl Archon-Desperonses, a adoptat concluziunile raportului și-a acordat premiul prim de 2000 franci dlui G. Bengescu, pentru opera sa intitulată: „Voltaire. bibliografia operelor sale“.

Comedie română ungurească. La Timișoara a apărut prima broșură din o întreprindere literară ungurească, menită a traduce în limba ungurească piesele teatrale române și sârbe. În broșura primă se află numai una piesă românească: „Uite popa, nu e popa“, de dl D. Rosetti; celelalte sunt toate sârbești. Traducerea piesei românești e făcută de dl T. V. Păcățian, pe care redactorul complesant îl numește Petofi al românilor. Nu știm cum e tradusă piesa dlui Rosetti, căci n'am văzut broșura; dar, precum cetirăm din diarele ungurești, titlul ei tradus din vorbă 'n vorbă, în limba ungurească este un non sens.

Almanacul „României June“. Rugăm pe toți dnii, cărora ne-am luat voie a trimete liste de abonament pentru „Almanachul“, ce-l edă societatea, a nile inapoia în timpul cel mai scurt, ca să ne putem orienta. Viena în 7 martie n. 1883. „Comitetul pentru Almanach“.

Literatură ungurească. Dilele trecute primirăm o carte intitulată: „A szekelyföldön és az Al-Dunán“ (Pe pământul secuiesc și la Dunărea-de-jos) schițe de călătorie de K. Nagy Sándor. Autorul descrie în cartea sa două călătorii ce a făcut în ținuturile indicate, cea din urmă în anul trecut când literații magiari făcură o excursiune până la Turnu-Severin. Cartea e scrisă în stil de foiță și pôte să șternescă în cetitori câteva momente de plăcere. Prețul 1 fl. 50 cr. Se află de vânzare în librăria Kilián Frigyes din Budapesta.

C e e n o u ?

Regele și regina României au otărit să întreprindă, în curând, pentru motive de sănătate, o călătorie în străinătate. Ni se asigură, că, în urma bolei de care a suferit în aceste din urmă timpuri augusta suverană, starea M. Sale pretinde, într'un chip imperios, nu numai o schimbare de aer, ci și un repaus de câteva săptămâni într'o climă dulce și întăritore. „Gazette de Roumanie“ crede a șci că Maj. Lor și-au ales ca loc de ședere țermii Mediteranei, care vor oferi M. S. reginei niște condițiuni avantajoase pentru sănătatea sa, care a suferit foarte mult în aceste din urmă timpuri.

Hymen. Dl Stefan Leucuță, teolog absolut al diecesei aradane, ș-a incredințat de soție pe dșora Iosefina Leucuța din Coroiu în Biharia. — Dl George Mișan, învățator gr. or. în Nereu-Dugoselo, la 4 martie ș-a serbat cununia cu dșora Liubița, fiica învățatorului gr. c. din Sân-Nicolae-mare, în comitatul Torontal.

Concert și bal român în Timișoara. Societatea română de lectură din Timișoara se pôte felicita, că dl P. Opriș fu transpus ca ampoiât în Timișoara, căci a-

cest brav bărbat nu numai a înființat-o, dar totodată i-a asigurat și viêtă prin zelul seu d'a arangia serate musicale literarii. De aceste s'au ținut mai multe, cari au intrunit inteligența română, procurându-i ore de desfătare. Cea din urmă serată s'a ținut la 11 martie. Cu asta ocaziune corul a cântat: „Deșteptă-te Române!“ — dșora Emilia Milosav a declamat „Mörtea lui Mihaiu Eroul“, poezie de Bolintinian; dșora Aurelia Jurma esecută la pian piesele: „Suvenir de Mehadia“ și „Muta de Portici“; dșora Persida Regep declamă poezia „Moș Martin“ de Iulian Grozescu; în fine dl P. Opriș cefi o satiră sub titlul: „Potpourri de carnaval“. După concert începă danțul, care dură până de mineta.

Serată cu danț în Biserica-albă. La 10 martiu st. n. se țină în Biserica-albă o serată cu danț, care a reeșit foarte bine. Ântăiu se esecută următorea programă: „La frontieră!“ de Teodor Georgescu, cor bărbătesc; „Cimpoierul“ de Dandei, de Weinwurm, cor mestecat cu acompaniarea muzicii; „Lacrima îți spune“, romanță de dua A. Baluța, solo, cântat cu acompaniare de pian de tenoristul dl Constantin Novacescu; „Ste-luța“ cor bărbătesc, de Teod. Georgescu; „Infernul“ de K. Rheinstejn, declamat de dl C. St.; „Serenada Chinesilor“, cor bărbătesc; „Hora Dorobanților la Grivița“, de Eduard Neudorfler, cor mestecat cu acompaniarea muzicii de S. B. După concert urmă danțul, și în pausă niște tineri din Oravița jucară „Călușerul“ și „Bătuta“.

Bal la Bănat-Comloș. În comuna Bănat-Comloș s'a dat în carnavalul acesta o petrecere populară, la care au luat parte mulți, ba și un oșpe din România, dl T. D. Leca administratorul general al moșilor dlui Anastasie Stolojan. S'au ridicat mai multe toaste, și petrecerea a imprimat suvenirii plăcute. Oșpele din România s'a rentors credem cu esperința, că atata inteligență n'a vădut la poporul din România.

Concert și bal în Pecica-română. În comuna frumôsă Pecica-română, din comitatul Arad, s'a ținut la 4 martie un concert, care a reeșit foarte bine. Concertul s'a dat de corul vocal al plugarilor români de acolo, care în scurt timp a făcut progrese mari. După concert urmă petrecere cu joc.

Principele Gorciacoff, marele bărbat de stat al Rusiei, carele înainte cu doi ani s'a retras din viața publică, a murit la 11 l. c. în Baden-Baden, în etate de 85 ani.

Necrolog. Dimitrie Turcu, pictor, a încetat din viața la Oravița la 3 martie în al 73-lea an al vieții sale. Înarmormentarea s'a făcut la 5 l. c. asistând la oficiul funebral 5 preoți sub conducerea Prê O. D. protopresb. Andreiu Ghidiu, carele la finea oficiului funebr. rosti o cuvântare amesurată actului, care stôrse lacrimi din ochii rudelor, amicilor și cunoșcuților defunctului.

Călindarul săptămânei.

Ziua sept.	sl. v. sl. n.		Numele sântilor și sêrbătorile.	Sorele resare	Sorele apune
	sl. v.	sl. n.			
Duminecă	6 78	42	Martiri d. Am.	6 5	6 11
Luni	7 19		Mart. Vasilie.	6 3	6 12
Martî	8 20		Sf. Teofilact.	6 1	6 13
Mercuri	9 21	† 40	Martiri d. Sev.	6 59	6 14
Joi	10 22		Mart. Condrat.	5 58	6 16
Vineri	11 23		Păr. Sofronie patr.	5 56	6 17
Sâmbetă	12 24		Aureliu.	5 54	6 18

Proprietar, redactor respundător și editor: IOSIF VULCAN.

Cu tipariul lui Eugeniu Hollösy în Oradea-mare. Strada principală nr. 274.